

který by jinak nebyl možným: je-li vlastní dlužník povinen zaplatiti dluh zaplativšímu jej ručiteli, byl již i jemu povinen zaplatiti jej věřiteli, dokud tento nebyl uspokojen. A tato povinnost dospívá nejpozději tehdy, když věřitel na ručiteli zaplacení už žádá, a to je zase zajisté nejpozději tehdy, když věřitel provedl proti ručiteli už exekuční úkon, tedy zaplacení už vymáhá jako zde. Rukojmí má dokonce v jistých případech proti dlužníku právo na pojištění, i když dluh není ještě splatný (§ 1365 obč. zák. O liberačním nároku rukojmího v něm. právu, srv. § 775 něm. obč. zák.). Právem tedy žalobce žaluje, aby vlastní dlužnice zaplatila eráru. Žalovaná jako vlastní dlužnice oprávněnost tohoto liberačního nároku, nazývajíce jej »regresem«, v dovolací odpovědi sama připouští, ale pohřešuje jen v žalobním žádání vyjádření právě toho momentu, že jest povinna za něj to zaplatiti. Ale to se samo sebou rozumí, aniž by třeba bylo zvláště to vytýkati, neboť když on žaluje, že ona tím povinna jest, tedy to znamená už samo o sobě, že ona tím povinna jest jemu nebo k tomu za něj. Vždyť liberační nárok žalobcův není nic jiného, než depurační povinnosti žalované, kterýmž technickým výrazem jest řečeno vše.

Čís. 4193.

Nabyvatel nemovitosti jest oprávněn domáhati se na odstupiteli, by provedl výmaz knihovního dluhu, jenž nebyl nabyvatelem převzat. Není třeba, by nepřevzetí dluhu bylo výslovně ve smlouvě uvedeno, jen když dluh nebyl vyúčtován v odstupní ceně.

Tím, že se nabyvatel hypoteky nepřesvědčil z knih o hypotečním dluhu, nepomijí osobní dluh posavadního držitele a nepřechází na nabyvatele.

(Rozh. ze dne 30. září 1924, Rv II 370/24.)

Žalovaní odstoupili žalobcům smlouvou svatební nemovitost za ujednanou odstupní cenu 6.000 Kč, jež byla vyúčtována tak, že žalobcové převzali ku zaplacení pohledávku záložny 3.000 Kč a za zbytek 3.000 Kč vyhradili si žalovaní doživotní výměnek. Na nemovitosti vázla však též pohledávka syna žalovaných Františka K-a 3.000 Kč, jejíž výmazu domáhali se přejímatelé nemovitosti na odstupitelích. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: První soud dospěl k přesvědčení, že žalobci proto jsou oprávněni žádati za výmaz pohledávky Františka K-a, že notářským spisem převzali k placení jen pohledávku okresní spořitelny záložny 3.000 Kč a doživotní výměnu žalovaných, označenou na 3.000 Kč, že si při uzavření postupní smlouvy se žalovaným ponechali polovinu role »N«, by mohli zaplatiti syna Františka K-a a že v kanceláři právního zástupce dne 13. července 1923 prohlásili, že chtějí vyplatiti z kupní ceny za pozemek »N« pohledávku Františka K-a 4.000 Kč a že žádali za lhůtu do Všech svatých k výmazu této pohledávky. Avšak tento právní názor jest mylným. Dle Šu 431 obč. zák. děje se nabytí věci ne-

movitých zápisem do knih dle listin v Šu 432 a 437 označených, listinou takovou byla smlouva svatební. Dle Šu 443 obč. zák. s nabytím vlastnictví nemovitých věcí přejímají se i břemena, v pozemkové knize vázoucí, a ten, kdo neshlédne do pozemkové knihy, trpí za svou nedbalost. Dle zjištění prvního soudu věděli žalobci, že na realitě vázne ještě pohledávka Františka K-a 3.000 Kč, a ze zjištění prvního soudu, že si žalovaní ponechali polovinu role »N«, by mohli zaplatiti syna Františka K-a a že v kanceláři právního zástupce dne 13. července 1923 prohlásili, že chtějí vyplatiti z kupní ceny za pozemek »N« pohledávku Františka K-a 4.000 Kč a že žádali za lhůtu do Všech svatých k výmazu pohledávky té — neplyne ještě, že převzali k placení pohledávku Františka K-a za žalované. Ale i kdyby žalovaní byli prohlášením ze dne 13. července 1923 převzali závazek, plniti Františku K-ovi za žalobce, a návrh ten žalobci byl býval přijat, došlo k převzetí dluhu dle Šu 1404 obč. zák., ale věřitel K. z toho žádných práv nenabyl. Žalovaní jen ručili za to žalobcům, že od nich K. peníze požadovati nebude. Vůči K-ovi však závazek žalobcův k placení nepominul a trvá pro ně až do zaplacení tohoto dluhu. Dokud není tudíž prokázáno, že žalovaní Františka K-a zaplatili dle převzatého závazku — a není ani tvrzeno a prokázáno, že by byl K. souhlas projevil s převzetím dluhu žalovanými § 1405 obč. zák. — nemohou se domáhati žalobci na žalovaných výmazu nezaplacené snad pohledávky.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nebylo potřebí, by ve smlouvě bylo výslovně uvedeno, že žalobci pohledávky Františka K-a 3.000 Kč nepřejímají, nýbrž stačilo úplně, když tam řečeno bylo, co z břemen na realitě vězících přejímají a když tam celá odstupní cena byla vyúčtována, neboť když ve vyúčtování tom pohledávka Františka K-a 3.000 Kč obsažena nebyla, plynulo z toho samo sebou zřejmým a neodporovatelným logickým důsledkem, že pohledávka ta převzata nebyla. Když však převzata nebyla, musí ji žalovaní dle Šu 928 obč. zák. zastupovati, t. j. povinni jsou, ji zaplatiti. Přece snad nechtějí, aby žalobci, kteří jim celou odstupní cenu 6.000 Kč už vyrovnali, platili ji za ně, neboť pak by jim místo 6.000 Kč musili dáti vlastně 9.000 Kč. Stanovisko takové bylo by zřejmě neudržitelným. § 443 obč. zák. nijak nevadí, chápe-li se správně, což se ovšem odvolacímu soudu nezdařilo. Právě-li § ten, že kdo ve veřejné knihy nenahlédne, následky této své nedbalosti ponese, znamená to jen tolik, že, kdyby žalobci byli do knih nenahlédli a tak o pohledávce Františka K-a 3.000 Kč zůstali v nevědomosti, musili by si to sami přičísti, až by se K. přihlásil a oni ji jako držitelé hypoteky musili zaplatiti a pak od pravých dlužníků, žalovaných, ničeho neobdrželi. Ale o ten případ nejde, žalobci se nebrání své povinnosti jako hypotekární dlužníci, nehájí se proti Františku K-ovi, naopak vědí, že jemu hypotečně ručí, ale právě proto, že ručí, ač to dluh jejich není, nýbrž je to dluh žalovaných, žádají od těchto, aby je z hypotečního dluhu vyvadili, hypoteku odbřeme-

nili. Nemá tedy § 443 toho smyslu, jakoby tím, že nabyvatel hypoteky se z knih o hypotečním dluhu nepřesvědčí, pomíjel osobní dluh posavadního držitele a přecházel na něj, na nabyvatele, nýbrž jen že musí za všech okolností věcné právo, hypoteku, si nechatí líbiti.

Čís. 4194.

Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Dokročil-li vyměřovací úřad, pominuv zcizitele, o zaplacení dávky na kupitele, jest zcizitel povinen nahraditi kupiteli to, co za něho na dávku byl zaplatil, leč že by byla umluvena platební povinnost kupitelova.

Úmluva prodatele a kupitele o převzetí placení dávky z přírůstku hodnoty platí jen mezi stranami, nikoliv však vůči vyměřovacímu úřadu. Pokud lze spatřovati v konkludentním jednání kupitele převzetí placení dávky.

(Rozh. ze dne 30. září 1924, Rv II 407/24.)

Žalovaný prodal žalobci nemovitost na Moravě. Jelikož žalovaný se odstěhoval do Ameriky, předepsal vyměřovací úřad dávku z přírůstku hodnoty žalobci, jenž ji zaplatil a domáhal se náhrady na žalovanému. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by po případném dalším jednání vynesl nový rozsudek.

D ů v o d y:

Dle §u 15 zem. zák. pro Moravu ze dne 26. prosince 1914, čís. 18 z. zák. pro rok 1915, kterýž zákon podle §u 30 vl. nař. ze dne 23. září 1920, čís. 545 sb. z. a n. platí pro tuto věc, sběhší se v mezičase mezi původní platností zákona, jež končila dle jeho §u 31 dnem 31. prosince 1917, a platností vládního nařízení — stihá dávka z přírůstku hodnoty žalovaného jako zcizitele, jenž je povinným ji zaplatiti, avšak v případě nedobytnosti jest za ni práv i žalobce, nabyvatel nemovitosti, jako ručitel. Dle §u 19 téhož zákona uplatňovati jest nárok na dávku jak proti zcizovateli povinnému placením tak proti nabyvateli povinnému ručením doručením příkazu, jenž tam sluje příkazem plateb., zde pak ručebním příkazem plateb., takže již z toho plyne, že i ručiteli vzniká doručením tím povinnost platební, že nejde o pouhé zajištění. Dle §u 20 lze sice proti každému takovému příkazu, jak platebnímu tak záručnímu platebnímu podati do 30 dnů od doručení stížnost, stížnost však nemá odkladacího účinku, takže vzhledem k §u 21, který stanoví, že dávku zaplatiti jest 14 dní po doručení příkazu platebního pokud se týče záručního platebního příkazu, nastává splatnost (vykonatelnost) ještě za doby,